

## Tóm tắt quy định về Vệ sinh Hàm hàng (Thuê tàu định hạn)

### 1. Giao tàu:

Trong trường hợp không có bất kỳ điều khoản cụ thể nào, dòng 22 của Hợp đồng thuê tàu mẫu NYPE yêu cầu rằng tàu phải "sẵn sàng để nhận hàng với các hầm hàng được vệ sinh sạch sẽ", tức là sẵn sàng để bắt đầu xếp hàng không chậm trễ.

#### **Người thuê tàu có thể từ chối nhận tàu nếu hầm hàng không sạch?**

Nếu tàu không đủ điều kiện theo yêu cầu, người thuê tàu có quyền từ chối nhận tàu/từ chối con tàu, và thời gian thuê tàu sẽ chưa được tính. Nếu chủ tàu không thể khắc phục tình trạng này của tàu trước ngày hủy hợp đồng, người thuê tàu có thể có quyền hủy bỏ hợp đồng thuê tàu.

#### **Mặc dù tình trạng hầm hàng chưa phù hợp, người thuê tàu vẫn chấp nhận tàu thì sao?**

Khi người thuê tàu chấp nhận nhận tàu mà các hầm hàng trên tàu không đáp ứng được điều kiện đòi hỏi, chủ tàu có thể phải chịu trách nhiệm bồi thường thiệt hại, tùy thuộc vào bất kỳ điều khoản Tối cao nào, hoặc căn cứ miễn trách khác cho chủ tàu được đưa vào hợp đồng thuê tàu. (Tuy nhiên, người thuê tàu nên thận trọng không từ bỏ các quyền của mình).

Khi người thuê tàu chấp nhận nhận tàu trong trường hợp chủ tàu không cung cấp tàu phù hợp với hợp đồng thuê tàu nghĩa là người thuê tàu đã bị mất đáng kể toàn bộ lợi ích của việc thuê tàu, thì người thuê tàu vẫn có thể có quyền chấm dứt hợp đồng thuê tàu, mặc dù người thuê tàu phải có nghĩa vụ chứng minh rằng các khiếm khuyết của tàu/tình trạng của các hầm hàng khiến người thuê tàu không thể sử dụng tàu để chuyên chở như yêu cầu và người thuê tàu không bãi miễn quyền chấm dứt hợp đồng thuê tàu của mình. (Nếu các khiếm khuyết của tàu/tình trạng của các hầm hàng chỉ dẫn đến chậm trễ và/hoặc phát sinh thêm chi phí, người thuê tàu khó có thể được quyền hủy bỏ hợp đồng thuê tàu. Thay vì như vậy, người thuê tàu chỉ nên giới hạn ở việc yêu cầu chủ tàu bồi thường thiệt hại cho sự chậm trễ và/hoặc chi phí phát sinh thêm (tùy thuộc vào bất kỳ điều khoản Tối cao nào, hoặc căn cứ miễn trách khác của chủ tàu được đưa vào hợp đồng thuê tàu).

#### **Liệu người thuê tàu có thể yêu cầu bồi thường thiệt hại nếu ngày sẵn sàng làm hàng bị trễ?**

Nếu người thuê tàu có thể chứng minh chủ tàu vi phạm hợp đồng khiến tàu để lỡ ngày sẵn sàng làm hàng do hầm hàng bị từ chối, về nguyên tắc những thiệt hại về mất khách hàng thuê tàu thứ cấp là phải được bồi thường (tùy thuộc vào bất kỳ điều khoản Tối cao nào, hoặc căn cứ miễn trách nào khác của chủ tàu được đưa vào hợp đồng thuê tàu). Có thể còn phải tranh luận về nguyên nhân (tức là đây có phải là lý do duy nhất khiến ngày sẵn sàng làm hàng bị trễ?) và nguyên nhân gián tiếp (tức là có thể đoán trước một cách hợp lý rằng một hành vi vi phạm như thế sẽ dẫn đến những thiệt hại như vậy?). Tuy nhiên, sau khi xem xét mọi mặt, chủ tàu sẽ được giả thiết biết (giả sử có quyền cho thuê lại tàu trong hợp đồng thuê tàu) người thuê tàu trần sẽ cho thuê lại tàu với các điều khoản về điều kiện của hầm hàng vào lúc nhận bàn giao tàu, tùy thuộc vào lập luận về nguyên nhân gián tiếp, tức là liệu chủ tàu có phải chịu bất kỳ trách nhiệm nào đối với các thiệt hại đó hay không.

### 2. Vệ sinh hầm hàng trong chuyến đi:

Chủ tàu có nghĩa vụ duy trì tình trạng tàu tốt trong suốt thời gian của hợp đồng thuê tàu. Trừ khi có thỏa thuận khác (ví dụ, khi hàng hoá xếp lên tàu không phải là mặt hàng được phép theo hợp đồng thuê tàu nhưng chủ tàu vẫn đồng ý chở với chi phí/rủi ro do người thuê tàu chịu và việc vận chuyển này dẫn đến vệ sinh thêm hầm hàng là cần thiết), chủ tàu cũng phải trả tiền cho tất cả các chi phí vệ sinh hầm hàng trong lúc tàu hành trình trên biển. Trong trường hợp không có điều khoản vệ sinh hầm hàng trong chuyến đi, chủ tàu có trách nhiệm miễn căn hợp lý để làm sạch tàu với sự quan tâm, kỹ năng và tốc độ hợp lý. Ba quy định riêng phát sinh trong hợp đồng thuê tàu về vấn đề này:

- Điều khoản bảo dưỡng tàu (ví dụ dòng 21-24 và Điều 1 của Hợp đồng mẫu NYPE 1946);
- Chủ tàu có nghĩa vụ cung cấp mọi sự trợ giúp thông thường thực hiện bởi thuyền viên của tàu (điều 8 NYPE);
- Thực thi điều khoản yêu cầu thuyền viên của tàu phải thực hiện công việc với sự miễn căn hợp lý.

Mức độ làm sạch hầm hàng hợp lý mà người thuê tàu kỳ vọng thuyền viên của tàu có thể thực hiện được là một vấn đề còn tranh cãi.

Vệ sinh các hầm hàng bao gồm việc loại bỏ các lớp gỉ và sơn đã bong tróc, với điều kiện có đủ thời gian và thời tiết tốt. Không được coi thuyền viên của tàu là những công nhân vệ sinh có tay nghề, và do đó, vệ sinh trong lúc tàu ngoài khơi có thể tiến hành hợp lý là có giới hạn.

Vệ sinh hầm hàng và sự trợ giúp theo tập quán không bao gồm:

- Loại bỏ các lớp gỉ bám cứng và các mảng gỉ lớn bong tróc
- Gỡ gỉ
- Các hoạt động tẩy cặn đòi hỏi phải có các dụng cụ chuyên dụng (búa khí nén, máy tia nước áp lực cao, thiết bị thổi cát)

Khi cần thiết phải làm vệ sinh đặc biệt do hàng hóa mà người thuê tàu lựa chọn (trừ khi hàng hóa này là mặt hàng đã được chủ tàu đồng ý chuyên chở, tức là chủ tàu chịu rủi ro và chi phí này), những chi phí hợp lý của chủ tàu nên đòi lại từ người thuê tàu theo một điều khoản về bồi thường.

### 3. Những vấn đề chung với các điều khoản của hợp đồng thuê tàu:

Hợp đồng thuê tàu thường rất hay bao gồm những điều khoản bổ sung yêu cầu các hầm hàng của tàu được giao phải đạt tới một tiêu chuẩn cụ thể và/hoặc người thuê tàu có trách nhiệm đảm bảo rằng các hầm hàng được làm sạch với chi phí và rủi ro do người thuê tàu chịu sau khi chuyên chở một hàng hóa cụ thể.

Nếu phải giao tàu với tình trạng các hầm hàng sạch đạt tiêu chuẩn cao, ví dụ như tiêu chuẩn chở ngũ cốc hoặc “sạch như bệnh viện”, nhưng các hầm hàng lại không tuân thủ các tiêu chuẩn sạch này, việc xem xét liệu điều kiện hầm hàng không đạt yêu cầu vẫn thích hợp để xếp loại hàng hóa đặc biệt hay không là không phù hợp; người thuê tàu vẫn có quyền từ chối các hầm hàng đó và tiếp tục đòi hỏi rằng những hầm hàng này phải được làm sạch theo đúng tiêu chuẩn đã thỏa thuận trước khi người thuê đồng ý nhận tàu. Tuy nhiên, nếu người thuê tàu không từ chối tình trạng các hầm hàng khi nhận tàu hoặc không bảo lưu quyền của họ, người thuê tàu sẽ được coi là đã từ bỏ quyền yêu cầu bồi

thường thiệt hại khi các hầm hàng không đạt yêu cầu với chuyển hàng khác theo hợp đồng thuê tàu.

Tòa án sẽ xem xét từ ngữ của các điều khoản và giải thích chúng theo nghĩa đen. Các từ như “hầm hàng khô sạch, không có gỉ bong tróc bám hờ/cặn bám và dư lượng của hàng hóa trước” sẽ không có nghĩa là có thể từ chối các hầm hàng nếu phát hiện “đấu vết” của hàng hóa trước đó, mặc dù có những phán quyết trái ngược về vấn đề này.

Khi trả tàu, hợp đồng thuê tàu thường sẽ bao gồm một điều khoản quy định rằng người thuê phải trả lại tàu trong tình trạng tương tự như khi nhận tàu. Người thuê tàu cũng sẽ phải lựa chọn thanh toán một lần khoản tiền Làm sạch Hầm hàng (ILOHC). Điều khoản này chỉ quy định cho việc làm sạch hầm hàng khi các mảnh vỡ và dư lượng hàng hóa còn sót lại bên trong. Nó không bao gồm việc một lượng lớn hàng hóa bị bỏ lại trong hầm hàng do bị người nhận hàng từ chối nhận. Trong trường hợp này, người thuê tàu sẽ phải trả cho chủ tàu các chi phí dọn dẹp bất thường.

### 4. Những yếu tố cần xem xét khi giải quyết khiếu nại:

- Tuổi tàu
- Kết cấu của các hầm hàng (chiều cao và miệng hầm hàng)
- Về vệ sinh hầm hàng trong chuyến đi: liệu có đủ thời gian và đủ điều kiện đi biển và thời tiết một cách hợp lý để thuyền viên của tàu có thể dọn vệ sinh hầm hàng? Chuyến trước chở hàng hóa gì và khối lượng công việc dọn dẹp đòi hỏi? Đặc biệt, tàu có chở những mặt hàng bẫn như than cốc hoặc than đá trong chuyến hàng trước không?
- Tiêu chuẩn vệ sinh quy định trong hợp đồng thuê tàu (ví dụ “sạch để chở ngũ cốc”)
- Lý do tại sao (các) hầm hàng không đạt yêu cầu kiểm tra (loại bỏ lớp gỉ mềm không bám cứng là nhiệm vụ của thuyền viên, loại bỏ lớp gỉ bám cứng...có thể thuyền viên không thực hiện được).

*Bài này được viết bởi Julien Rabeux thuộc Văn phòng Hồng Kông của Hội với sự giúp đỡ của Holman Fenwick Willan (London).*

**Lưu ý trên đây chỉ là hướng dẫn chung không phải là tư vấn pháp lý để dựa vào. Nếu Hội viên yêu cầu tư vấn cụ thể xin vui lòng liên hệ với Hội.**